

Kamil Serdengeçti ile TND 2000-2008 Dönemi Hakkında Röportaj

✚ *Bize kısa bir yaşam öykünüzü anlatır mısınız?*

✚ **Kısa Yaşam Öyküm:**

- **İlk ve Orta Öğretim:** 1 Ocak 1947'de bir yılbaşı çocuğu olarak İstanbul'da doğdum. 1952 yılında ilköğrenime sınavla kazandığım ve ilk yıldan itibaren Fransızca eğitim veren Galatasaray Lisesi İlkokulunda başladım.
 - **1963-1964'te** ABD'de AFS Öğrenci Değişim Programı ile bir yıl geçirdim ve 1964'te La Jolla High School, San Diego, California'dan mezun oldum.
 - **1965'te** Galatasaray Lisesi'ni Lise Bitirme (Bakalorya) sınavındaki derecemle Edebiyat Sınıfı birincisi olarak bitirdim.
- **Tıp Fakültesi:** Aynı yıl, o zaman tek fakülte olan İ.Ü. Tıp Fakültesi'ne kaydoldum. 1968'de 3. Sınıfta iken İ.Ü.'de ikinci tıp fakültesi olarak yeni kurulan Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'ne (CTF) geçtim ve **1971** Haziranı'nda oradan dereceyle mezun oldum.
- **Asistanlık:** Bir hafta sonra da başarıyla geçen mülakat sonucunda eski adı İ.Ü. Haseki Farmakoloji ve Tedavi Kürsüsü olan ve Türkiye'nin Mayo Kliniği diye de bilinen İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi 2. Dahiliye Kürsüsü'nde o sırada TND'yi yeni kurmuş bulunan Prof. Kemal Önen Hoca'nın asistanı olarak ihtisasa başladım.
 - **1972'de**, Amerika Birleşik Devletleri Educational Council for Foreign Medical Graduates (ECFMG) Sertifikasını aldım.
 - **1974'te** Travenol Bursuyla **İsrail'de** Kfar Saba Meir General Hospital'da sonradan ERA-EDTA başkanı (1993-1996) olacak olan Prof. Dr. Jacques **Bernheim'in** yanında Hemodiyaliz Eğitimi aldım.
 - **1976'da** CTF 2. İç Hastalıkları Kürsüsü'nde "**Akut Böbrek Yetersizliği Patogeneğinde Yaygın Damar İçi Pıhtılaşma ve Doku Şişmesinin Rolü Hakkında Klinik bir İnceleme ve Araştırma**" başlıklı tezle İç Hastalıkları uzmanı oldum.
- **Uzmanlık:** 1977-1979 yıllarında British Council Bursuyla İngiltere'de **Southampton** Üniversitesi Wessex Renal Unit'te Prof. H.A. **Lee** yanında Araştırma Fellow'u olarak görev yaptım.
- **Öğretim Üyeliği:**
 - Orada yaptığım çalışma sonunda hazırladığım "**Akut Periton Diyalizi Uygulamasının Üremik Hastalarda Nütrisyonel Status, Azot Bilançosu ve Optimal Protein Gereksinmesine Etkisi**" başlıklı tezle **Kasım 1981'de** 2547 sayılı YÖK yasasının Resmi gazetede yayınlandığı gün Ankara Tıp Fakültesi'nde toplanan jüri önünde Genel Dahiliye **Doçenti** Ünvanı aldım.
 - **1988'de** İstanbul Üniversitesi CTF Nefroloji Bilim Dalı'nda **Profesörlüğe** yükseltildim.
 - **1992'de** "**Ailevi Akdeniz Ateşi Amiloidozuna Bağlı Nefrotik Sendromda Uzun Süreli Kolşisin Tedavisi Sonuçları**" başlıklı tezle **Nefroloji Yan Dal Uzmanı** oldum.
 - **1993'te** Fransa CIES Bursuyla **Paris Necker Hastanesi** Nefroloji Kliniği'nde Prof. Jean-Pierre **Grünfeld** yanında misafir öğretim üyesi olarak bulundum.
 - **2005** yılından bu yana ise **CTF Nefroloji Bilim Dalı Başkanlığı**nı yürütmekteyim.
- **TND:**
 - 37 yıl önce **1973'te**, kuruluşunun 2.nci yılında Türk Nefroloji Derneği'nin (TND) **32 no'lu üyesi** oldum.
 - **1991-93** yıllarında Derneğin Yönetim Kurulu **muhasip** üyesi, **1995-2000** yıllarında **Genel Sekreteri**, **2000-2008** yıllarında da dördüncü **Başkanı** olarak görev yaptım.
 - **1994** yılında TND Ulusal **Registry Kurulu üyesi**, **2009** yılında ise TND **Kayıt ve İstatistik Daimi Kurulu Başkanı** oldum.

- 2006'da TND Uluslararası Bilimsel İlişkiler Daimi Kurulu Kurucu Başkanı oldum.
- 1992'den bu yana TND yayın organı TNDT dergisi Yayın Kurulu üyesiyim.
- 1994'ten beri yıllık yayınlanan TND Ulusal Nefroloji Diyaliz Transplantasyon Registry (Kayıt Sistemi) kitapçıklarının ko-editörlüğünü yapmaktayım.
- Yurt Dışı Görevler:
 - 2004 yılından beri ERA-EDTA yayın organı Nephrology Dialysis Transplantation (NDT) Dergisi Editörler Kurulu Üyesiyim.
 - Ayrıca, 2003'te yayınlanmaya başladığından beri BANTAO Dergisi Editörler Kurulu üyesiyim.
 - 2002 yılında ISN-COMGAN Doğu ve Orta Avrupa komitesi üyesi oldum. 2005 yılından bu yana ise aynı komitenin eş başkanı görevini yürütüyorum.
 - 4-7 Haziran 2005 tarihlerinde İstanbul'da yapılan ve 101 ülkeden 6135 delegenin rekor sayıda (1959) bildiriyle katıldığı 42.nci ERA-EDTA Kongresinde Kongre Başkanı olarak görev yaptım.
 - Yine Haziran 2005'ten bu yana, o güne kadarki ilk Türk üye sıfatıyla ve Dünya genelinde kullanılan 1777 oydan 938'ini (%52) alarak 6 yıllığına üye seçildiğim ISN Konseyinde görev yapmaktayım.
- Uluslararası Dernek üyelikleri:
 - Uluslararası Nefroloji Dernekleri ISN, ERA-EDTA ve ASN üyesiyim. Ayrıca, Alfediam (Association Française pour l'Etude du Diabete et des Maladies Metaboliques) üyesiyim. İyi İngilizce ve Fransızca bilirim.
- Aile ve Hobiler:
 - 1972 yılından beri (38 yıldır) sınıf ve ihtisas arkadaşım, fakülte birincisi, CTF Onkoloji Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Süheyla Serdengeçti ile evliyim ve halen 32 yaşında olan avukat bir oğlum var.
 - Hobi olarak şiir yazarım; geniş klasik müzik CD, video ve DVD film ve ayrıca şiir, edebiyat, deneme, tarih, felsefe, psikoloji, psikiyatri vd konularında kitap koleksiyonum vardır.

✚ Neden tıp seçtiniz?

✚ Çocukluk ve ilk gençlik dönemimde hekimlik ve hekimin o zamanki toplumda sahip olduğu saygınlık sanırım önemli rol oynadı. Çocukken bir pratisyen olan aile hekimimiz ceketli, kravatlı ve elinde çantasıyla geldiğinde önceden hazırlık yapılırdı, sehpalara örtüler serilir ve kendisi salondaki en iyi koltuğa buyur edilerek özel fincan ve işli örtülü tepside kahvesi getirilirdi. Kendisi ayakta karşılanır, oturana kadar ayakta beklenirdi. Kendisine korka korka soru sorulur, tanısı ve dedikleri sorgulanmaz, harfiyen uygulanırdı. Ücreti önceden hazırlanarak bir zarfa konulur ve kapıdan çıkarken çekinerek verilirdi. Ama, hekimin de hekimliğin de toplumun kıyısına itildiği, saygınlığının nerdeyse sıfırlandığı, hekimliğin serbest meslek olmaktan çıkarılıp kamu veya özel tedavi kurumlarında boğaz tokluğuna çalışacak bir paryalık haline getirilmek istendiği bugünlerde zaman zaman “acaba, 1965'te burslu olarak kazanıp ön kayıt yaptırdığım Siyasal Bilgilerden kaydımı sildirmek ve İstanbul Tıp Fakültesine aynı gün kayıt olmak için Ankara'ya yaptığım gününbirlik uçuş iptal edilse veya uçağı kaçırsaydım ve sonunda bir monşer olsaydım daha mı iyi olurdu?” diye düşünmüyor değilim doğrusu.

✚ Mesleğin sizin hayatınızdaki yeri ne idi?

✚ Aslında hiçbir zaman onu en ön plana çıkarmak istemedim. Ailemden, özel hayatımdan ve hatta okumak vb hobilerimden sonra gelmesini arzu ettim. Fakat ihtisas yılları ve özellikle profesörlüğe kadarki dönemde çalıştığımız ortam itibariyle öylesine bir ağır mesai yükü taşıyorduk ki fiziksel olarak hayatımızda başka bir şeye yer vermek tatiller dışında nerdeyse

olanaksızdı. Dolayısıyla, **meslek sonunda hayatıma bir nevi zorla egemen oldu** diyebilirim.

✚ ***Tıp alanında o yıllarda neler bekliyordunuz?***

✚ Benim tıp fakültesini seçmemde **mesleğin saygınlığı kadar** lisede iyi bir edebiyat ve felsefe öğrencisi oluşum nedeniyle sosyoloji, **psikoloji, psikanaliz ve psikiyatriye merak salmam da** ciddi rol oynadı. Çünkü, açık söylemek gerekirse tıp fakültesine girerken **kafamda** bir gün iyi bir **psikiyatr veya sosyal psikiyatr** olmak vardı. Ne var ki 4. sınıfta **psikiyatri stajında gerçek hastalarla tanışınca** bu sevdadan **vazgeçtim**.

✚ ***Neden Nefroloji'ye yöneldiniz?***

✚ Çok basit. İç hastalıkları ihtisasımın tümünü Prof. Kemal Önen Hoca'nın asistanı olarak yaptım. Hoca, Türkiye'nin ABD'de fellowluk yaparak sertifika almış **ilk nefrologu** idi; **1965'te** Haseki Tedavi Kliniğinde ülkedeki **ilk resmi nefroloji seksiyonunu** kurmuş, **intermittent PD uygulamasını** başlatmış, ve "**Tedavi Kliniği Nefroloji Sempozyumu**" adıyla ilk nefroloji toplantısını düzenlemişti. **1969'da akut ve 1970'de kronik HD'yi** başlatmış, ve yine **1970'te TND'yi** kurmuştu. Onun yanında başasistan kalmak istiyorsam, ihtisas sırasında **nefrolojiye yönelmem** ve hocaya kendimi beğendirmem **gerekirdi**. Nitekim iç hastalıkları uzmanlık tezim de **ABY konusundaydı**. Kendimi beğendirmişim ki, sonunda hoca beni yanına başasistan aldı.

✚ ***Nefroloji konusunda o yıllarda neler vardı?***

✚ 1970'lerin başında, ihtisaslı, sertifikalı nefrolog tek elin parmakları kadar bile yoktu. Nefrolojiyle uğraşan sayısı da bir avuçtu. Transplant yoktu. Nefrolog yokluğunda, HD veya PD devlet hastaneleri ve özel hastanelerin kapısından girmemişti. HD, Cerrahpaşa, Çapa, Ankara Tıp, Hacettepe ve Ege'de miyadı dolmuş, hibe, rektifiye üç-beş makinayla yapılmış olmak için yapılırdı. Eski usul, cam şişeli, geçici kateterli intermittent PD ABY'de işe yarar, KBY'liler ise ya bir-iki non-stop seanstan sonra eve yollanır, ya da bir iki ayda infeksiyondan kaybedilirdi. Sekiz yıl sonra **1978'de İstanbul'da ERA-EDTA Kongresi** yapıldığında **bile** ülkede **nefrolog** sayısı **20'si erişkin, 5'i pediatrik** olmak üzere ancak **25'ti**. **Nefroloji ünitesi** ise hepsi üniversite bazlı **8'i erişkin, 4'ü pediatrik** topu topu **12 üniteden** ibaretti. Bu ortamda bizim neslimizdeki arkadaşlar, kazma kürekle kanalizasyon döşeyen ağır işçiler gibi her türlü yokluk ve yoksunlukla savaşıyorlar nefroloji, diyaliz ve transplantasyonun temellerini atmak ve alt yapısını hazırlamakla geçirdiler ömürlerini. Ama, bizler o temelleri atmasaydık, o kahrını çekmeseydik, bugünün genç nefrologları sırtlarını yetmiş hemşire ve personel ile tıkr tıkr çalışan diyaliz ve transplantasyon ünitelerine, en geniş ve modern laboratuvar imkanlarına dayayarak şimdiki gibi rahatça ve çok sayıda dünya çapında bilimsel çalışma ve yayın üretebilirler miydi acaba?

✚ ***Türk Nefroloji Derneğinde Genel Sekreterlik döneminde yaptığınız çalışmalar nelerdi?***

✚ O dönemdeki TND Başkanı Ekrem Erek hocamız ve TND'yi atağa kaldırma yönündeki girişimleri 1) Ulusal Kongreleri TND çatısı altında kurumsallaştırmak, standardize etmek ve yabancı konuşmacı katkısına ve dünyaya açmak, 2) **1991'de** başlatılan Ulusal Registry'yi sürekli kılmak ve standardize etmek ve ERA-EDTA'ya integre etmek, 3) **1992'de** yayına giren TNDT Dergisini kalitesini koruyup geliştirerek kalıcı ve sürekli kılmak, 4) TND adına telif ve çeviri eser yayınlamak, 5) **1991'de** kurulan **hemşire derneği** ve yıllık kongrelerini ve hemşire eğitimini TND çatısı altında desteklemek, 6) Pratisyen hekim ve

hemşire eğitimini yurt geneline yaymak ve sürekli kılmak için **şubeler** açmak, 7) TND'yi ve Türk Nefrolojisini Avrupa'ya ve dünyaya tanıtmak ve integre etmek amacıyla uluslararası derneklerle ortak toplantı düzenlemek, 8) Balkan nefrolojisine hamilik yapmak, 9) Eğitim Bursu ihdas ederek yurt dışına fellow göndermek şeklinde özetlenebilir. **Genel Sekreter** olarak ben bu girişimlerin tümünde kendisine en yakın destek ve yardımcı oldum ve özellikle ERA-EDTA ve ISN ile ilgili tüm yazışmaları, Registry yazışmalarını ve TND 2000 Ulusal Kongresindeki ISN 40. Yıl – TND 30.yıl ortak toplantısı ve Update Kursu ile ilgili yabancılarla olan yazışmaları bizzat yaptım. Aynı zamanda Registry Kurulu koordinatörü ve 1995- 2000 arası ERA-EDTA Registry'si Türkiye koordinatörü olarak Cerrahpaşa'daki odalarımızdan merkez bilgi ve hasta bilgi formlarının her yıl basım, dağıtım ve toplanması işini ve hasta bilgilerinin bir bilgisayar uzmanı arkadaş ve gönüllü öğrenciler tarafından tek tek bilgisayara girilmesi işini, yani Ulusal Registry'nin gerçek hamallığını da yıllarca yine bizzat yürüttüm.

✚ **Başkanlık döneminizde neler yaptınız?**

- ✚ TND Başkanı olduğum **2000-2008** arası 8 yılda yapılanlar TND Web sitesinde de yer alan 2008 faaliyet raporunda özetlenmiştir. Burada tek tek **detaylandırmaya vakit ve belki de gerek yoktur**. Özetle, arkadaşlarımla beraber **çok çalıştığımızı ve amatörcce çalıştığımızı** söyleyebilirim. En önemli amacım TND açısından **kurumsallaşma, standardizasyon ve yurt içi ve yurt dışında markalaşmayı** sağlamak ve bir de uluslararası derneklere ve **dünya nefrolojisine** gerçek anlamda **entegre olmaktı** ve bunları çok büyük ölçüde gerçekleştirdiğimi düşünüyorum. Standardizasyon çabasına birkaç küçük örnek vereyim:
- 1) 2001'den itibaren **Kongre duyuru ve program kitapları dizayn ve format** itibarıyla standart ve daha uzaktan görünce teşhis edilebilir hale gelmiştir. Keza **TNDT Dergisi** kapak **dizaynı ve formatı** 2001'den 2008'e değişmeden korunmuştur.
 - 2) **VAS ve IGNU** olmak üzere iki Uluslararası Dernek 2003 ve 2007'de kendi toplantı ve kongrelerini Ulusal Kongremiz çatısı altında yapmış, bu her iki toplantı için de ilgili derneklerle TND arasında toplantı öncesinde **detaylı sözleşmeler** hazırlanmış ve imzalanmıştır.
 - 3) Aynı şekilde Ulusal Registry için de profesyonel yardım alınmaya başlandığında ilgili firmalarla (omega ve yorum) **detaylı yıllık sözleşmeler** yapılmıştır.
 - 4) Detaylı **şubeler ve çalışma grupları yönetmelikleri** ve **NESYK yönergesi** hazırlanmış ve uygulamaya konmuştur vb.

✚ **Bu yıllarda sizce ilk kez başlatılan veya gerçekleştirilen çalışmalar nelerdi?**

- Bilingual **TND Web Sitesi** ve **TND Kongre Web Sitesi** oluşturulması
- **TND Ulusal Kongreleri'ne logo ve isim patenti** alınması
- Ulusal Kongre ve Kış Okulu **DVDleri** hazırlanması
- 2002'den başlayarak yıllık **Kış Okulları** düzenlenmesi
- 2002'den başlayarak **TND Bilimsel Çalışma Gruplarının** Kurulması
- **TND Çalışma Grupları** aracılığıyla Bilimsel toplantı, kurs ve **Yan Dal Eğitim Toplantıları** düzenlenmesi
- TND NESYK tarafından **Nefroloji Uzmanlık Eğitimi İlkeleri** ve **Çekirdek Müfredat Programı** saptanması
- **TND Nefroloji Yeterlilik Sınavı** ihdası (2008'den itibaren)
- 2003'te **TND Terim Kolu** Kurulması ve Düzenli Bülten Yayını

- 2003'ten itibaren yurtdışı **nefropatoloji eğitim bursları** verilmesi
- 2007'de **TND-ISN ortak Fellowship** Bursu ihdası
- 1938-2000 **Türk Nefrolojisi Kitap ve Makaleler Bibliyografyası** yayınlanması
- TND Ulusal Registry verilerinin **USRDS ve ERA-EDTA Registry Web siteleri** ve yıllık kitaplarında yer alması
- 2007 ve 2008'de **TND'nin** ERA-EDTA registry'since yürütülen **QUEST** ve **EVEREST** çalışmalarına **ortak üye** olarak kabulü
- TND ve Türk nefrolojisine **yararlı olan yabancıların onursal üye** yapılması
- Dernek tüzüğünde yer alan **Daimi Kurullar ihdası** ve bu kurul başkanlarının ex-officio üyeler olarak yönetim kurullarına katılması
- TND **Renal Afet Yardım Gücünün** bir **yardımcı organ** olarak Dernek tüzüğünde yer alması, çalışma ve yayınlarına sürekli destek verilmesi ve Prof. Mehmet Sever'in hazırladığı **Crush Sendromu** kitabının **İngilizce'ye çevrilmesi** ve **2005'te Karger** yayınevi tarafından **dünyada** bu konudaki **tek kitap** olarak basılmasının **finansmanı**
- TND **Renal Afet Yardım Gücü Deprem Eğitim Toplantıları** (2002'den başlayarak) düzenlenmesi ve TND'nin **Renal Afet Yardım Gücünün** dünyaya örnek olan Türkiye genelinde yeni ve güncel **örgütlenme şemasının** hazırlanması
- **2006'da Türk KBH Prevalans Çalışması (CREDIT)'in, saha çalışmalarının** çok büyük kısmı TND tarafından finanse edilerek başlatılması. Bu çalışma şu anda bitmiş olup, dünyanın en büyük KBH prevalans çalışmalarından biri olarak yayına hazırlanmaktadır ve dünyada en çok ses getiren ve sitasyon alacak bir çalışma olacağı kuşkusuzdur.
- **2006'dan beri Dünya Böbrek Gününün** ülke genelinde TND tarafından düzenlenen **paneller, basın toplantıları, halk eğitim toplantıları, Ulusal TV kanalları ve radyo konuşmaları, TV-sinemalarda animasyon filmleri ve stadlarda reklam panoları** vb aracılığıyla **en geniş** biçimde kutlanması ve bu aktivitelerin WKD komitesi web sitesine de yansıtılarak dünyanın takdirini kazanması
- **2002** yılından başlayarak TND tarafından aday gösterilen **3 Türk nefrologun ERA-EDTA konseyine ardışık olarak seçilmesi** ve bu nedenle **8 yıldır** kesintisiz olarak **ERA-EDTA üst düzey yönetiminde Türk üye** bulunması
- **2005** yılında **ISN Konseyine** 6 yıl süreyle **ilk kez bir Türk üyenin** girmesi
- **2003'ten beri ERA-EDTA ve ISN'e** TND üyesi **nefrologların** aidatları TND tarafından ödenerek **toplu üye** yapılması. Böylece, **Türkiye, ERA-EDTA'da en çok üyeye sahip 6. ülke, ISN'de de 126 üye ülke içinde en çok üyeye sahip 8. ülke** konumuna gelmiş ve TND'nin ERA-EDTA ve ISN nezdindeki saygınlık ve önemi büyük ölçüde artmıştır.
- **Üç önemli uluslararası kongrenin:**
 - **42. ERA- EDTA Kongresi** (2005, İstanbul)
 - **9. ISGNU Kongresi** (2007, Antalya)
 - **12. ISPD Kongresi** (2008, İstanbul) olmak üzere Türkiye'de **TND ev sahipliğinde** yapılmasının sağlanması

✚ Sizin devralıp ivme kazandırdığınız çalışmalar nelerdi?

✚ Yukarıda, Genel Sekreterliğim dönemindeki çalışmalarını anlatmıştım. Bunların hepsi, büyük ivmeler kazanarak ve katlanarak sürdürüldü. Örneğin, **şube sayısı 2'den 8'e** çıkarıldı. **Bursiyer** sayımız **1** iken, **14 nefrolog ve 9 nefropatologla 23'e** çıktı. Ulusal Kongrelerimize 8 yılda 17 ülkeden ISN, ERA-EDTA, ISPD başkan, eski başkan, genel sekreter, editör vb üst düzey yöneticilerinin de dahil olduğu 104 üst düzey yabancı bilim adamını katıldı.

Bunların Ulusal Kongrelerimize katılımlarında tanık oldukları **misafirperverlik, organizasyon ve teknik alt yapı düzeyi** ve özellikle **türk nefrologlarının ve yaptıkları sunumların bilimsel düzeyi** Ulusal Kongrelerimizi tüm dünyada tanınan ve konuşulan **bir marka** haline getirdi. Nitekim TND Ulusal Kongrelerimize Avrupa Sürekli Tıp Eğitimi Akreditasyon Konseyi-**EACCME-** tarafından **2006, 2007 ve 2008** yıllarında ardışık olarak **21'er akreditasyon kredisi** verildi. ERA-EDTA Kongreleriyle aynı olan bu kredi, TND Ulusal Kongrelerinin her açıdan ve özellikle bilimsel ve eğitimsel kalite ve değer açısından herhangi bir Uluslararası Avrupa Kongresi'nden **farksız olduğunun tescili** mahiyetindeydi.

✚ Bu çalışmaların Dünyada ve Türkiye'de nefroloji açısından önemi neydi?

- ✚ En basit deyimle, Türk Nefrolojisi 21. Yüzyılın bu ilk dekadında artık olgunluk çağına erişti, ve Uluslararası nefroloji camiasına kongre bildirimleri, yayınları, bilimsel düzeyi, organizasyonel düzeyi ve kongrelerinin kalitesi ile **eşit bir partner olarak entegre** oldu. Bir başka deyişle **kendimizi dünyaya tanıttık ve eşit bir partner olarak kabul ettirdik.**

✚ 2000'li yıllarda ulusal kongrelerin konuları ve yapılan çalışmalar nelerdi?

- ✚ 2001-2008 arasında Kapadokya ve Antalya'da **8 adet TND Ulusal Kongresi** düzenlenmiştir. Bu Kongrelere **17 ülkeden** toplam **104 farklı konuk bilim insanı** toplam **267 konuşmayla** katılmıştır. Aynı kongrelere katılan **Türk konuşmacıların** toplam **konuşma** sayıları ise **392'dir**. Bu Kongrelerde **11'i** tek başına **TND** tarafından; **5'i** de TND ile ISN, ERA-EDTA, ISPD ve RSN gibi yabancı ve uluslararası Derneklerce **ortaklaşa** olarak toplam **16 sürekli eğitim kursu** ve yine eğitim amaçlı olarak TND tarafından **10 uzmanına danışın oturumu** düzenlenmiştir. Ayrıca, yine **uluslararası derneklerle ortaklaşa** olarak farklı konularda **10 toplantı, 5 panel, ve 2 sempozyum** gerçekleştirilmiştir. Bunların yanı sıra, bu kongrelerde yine ISN ile ortaklaşa **4 klinikopatolojik konferans** ve **1 Kidney International Forumu** yapılmış ve ERA-EDTA tarafından da **2 adet ERA-EDTA Kongresinde Öne Çıkan Konular oturumu** düzenlenmiştir. Kongrelerimizde daima **nefroloji ve çocuk nefrolojisi, hipertansiyon, diyaliz ve transplantasyonla** ilgili farklı oturumlar yer almakta ve **eğitim ve update kursları, paneller, sempozyumlar, konferanslar ve uzmanına danışın oturumlarıyla** bu alanlardaki **en güncel konular** işlenmektedir. Ayrıca, Kongre açılışı daima **Ulusal Böbrek Kayıt Sistemi yıllık verilerinin bildirim ve yorumu** oturumuyla yapılmaktadır. Böyle bir çalışmayı 20 yıldır kesintisiz yürüten tek ulusal tıp derneği olarak TND ve Kongresi bundan dolayı da ayrı bir saygınlık kazanmaktadır. Kongrelerimizin son oturumları da genellikle **ülkemizde diyaliz alanındaki güncel sorunlara** ayrılmakta ve bu sorunlar Sağlık Bakanlığı yetkililerinin de katılımıyla tartışmaya açılmaktadır. Sonuç olarak, Avrupa Sürekli Tıp Eğitimi Akreditasyon Konseyi-**EACCME-**nin de tescil ettiği gibi işlenen konular ve düzeyleri Kongrelerimizi herhangi bir Uluslararası Kongreden faksız kılmaktadır.

✚ Türk Nefroloji Derneği Yayını kitaplardan bahseder misiniz? Registry kitapçıkları'ndan bahseder misiniz?

- ✚ Ulusal Böbrek Kayıt Sistemi (Registry) kitapları yıllık bazda 19 yıldır yayınlanmakta ve Ulusal Kongre çantalarına konmaktadır. Türkiye'de nefroloji ve özellikle diyaliz ve transplantasyon verileriyle ilgilenen herkes için tek ve en güvenilir başvuru kaynağı niteliğini korumakta ve son yıllarda Türkçe ve İngilizce bilingual yayınlanmakta ve TND

Web Sitesine de konmaktadır. TND yayını olarak benim dönemimde hepsi de önemli **11** telif ve **6** çeviri olmak üzere **17** kitap yayınlanmıştır. Bunlar içerisinde **Crush Sendromu'nun** İngilizce çevirisi **ISN-TND ortak yayını** olarak Karger kitabevince basılıp dağıtılmıştır. 2001'de yayınlanan **Türk Nefrolojisi Kitap ve Makaleler Bibliyografyası** (1938-2000), da yine **türünde tek, özgün ve yeniden baskı yapması gerekli** bir kitaptır.

✚ ***Nefroloji kış okulları nasıl başladı? Amaçları neydi? Neler yapıldı?***

✚ Arkadaşımız Cengiz Utaş'ın önerisiyle ve ilkinin organizasyonunu da üstlenmesiyle **2002 yılında** başlatılan **TND Kış Okulları** Diyaliz ve Nefroloji bilgilerini, uygulamaya yönelik en güncel bir bütünlük içerisinde tüm Türkiye genelindeki nefrolog olmayan hekim kitesine ulaştırma amaçlı **“Gerçek Eğitim Kursu”** nitelikleriyle artık gelenekselleşmiş ve markalaşmıştır. Bunun en önemli kanıtı her yıl 500 civarında bir katılımı, aynı başarı ve mükemmellikte hala devam edebilmeleridir.

✚ ***2001 yılında ilk başkanlık döneminizde yapılan Kapadokya kongresinden bahseder misiniz?***

✚ Kapadokya Kongresi organizasyon ve teknik alt yapı mükemmelliği ile Ulusal Kongrelerimize **altın standart** getirmiş ve o zamanki ERA-EDTA Başkanı Alex Davison'un bize ERA-EDTA 2005 Kongresi için başvuru yapmamızı önermesinde en önemli rolü oynamıştır. Bu Kongrede olanaksızdan olanak yaratmanın çok güzel örnekleri verilmiştir. Örneğin, stand alanı için özel çadır kurulmuş ve buna elektrik temini için özel trafo ve hat çekilmiştir. Yine, bir otobüs garajı gece gala yemeği için mükemmel bir mekana dönüştürülmüştür.

✚ ***Renal Afet Yardım Gücü Deprem Eğitim toplantıları nasıl başladı? Ne tür çalışmalar yapıldı?***

Marmara Depreminin ertesi günü **18.8.1999'da** oluşturulan **TND Renal Afet Yardım Gücü** Dr. Mehmet Sever'in koordinatörlüğünde Crush (Ezilme) Sendromlu depremedelerin tedavi gördüğü **35** merkezin bu olgularla ilgili verilerini TND'nin hazırladığı özel formlarla toplamış ve detaylı istatistik analizini gerçekleştirmiştir. **639** Deprem sonrası **Crush (Ezilme) Sendromlu ABY** olgusuna ait ve dünyada bir deprem sonrası bildirilmiş en geniş seriyi oluşturan bu veriler, Dr. Mehmet Sever tarafından TND **Renal Afet Yardım Gücü** adına çok sayıda orijinal makale haline getirilmiş ve en az **19'u** saygın **uluslararası** tıp dergilerinde **yayınlanmıştır**.

Ayrıca, **2002 yılından beri** Dr. Sever başkanlığında TND Renal Afet Yardım Gücü tarafından TND adına Türkiye genelinde 60 fazla ilde Marmara Depremi ve alınan derslerle ilgili yapılan toplantılar büyük ilgi görmektedir. Ayrıca, TND adına çeşitli kuruluşlarla işbirliği yapılarak Crush Sendromu ve İstanbul Depremine Hazırlık Toplantısı (*Nisan 2002, İstanbul*), Crush Sendromu ve Felaketlerde Sağlık Hizmetleri Toplantıları (*Mart 2003, Antalya ve Temmuz 2003, İstanbul*), Deprem Felaketleri ve Çıkarılan Dersler Toplantıları (*Elaşığ-Haziran 2003; Tekirdağ, Haziran 2005*) gibi tam günlük toplantılar da düzenlenmiş ve düzenlenmektedir. **2005 yılında** Türkiye genelinde **yeni bölge koordinatörlerini** seçerek yepyeni ve dinamik bir eğitim ve hazırlık örgütlenmesini gerçekleştiren **TND Renal Afet Yardım Gücü**, halen çalışmalarını ve yurt genelinde eğitim faaliyetlerini büyük bir başarıyla kesintisiz sürdürmektedir.

✚ ***O yıllarda derneğin şubeleri nasıl çalışmalar yürüttü? Derneğe ne gibi katkılar getirdi?***

✚ Şubelerimiz, TND'nin sağladığı önemli maddi olanakların da yardımıyla bölgesel bazda çok önemli ve düzenli bilimsel ve eğitimsel faaliyetler içerisindeyiz. TND'nin bölgesel kısa toplantı, eğitim kurs ve seminerleri artık büyük ölçüde şubelerimizin yöresel faaliyetleri olarak gerçekleştirilmektedir. Bu sayede hem çok daha fazla sayıda toplantı yapılabilmekte hem de şubelerimizin bulunduğu illerdeki hekimlerin katılımı ile nefroloji bilgi ve eğitiminin nefrolog olmayan hekimlere en güncel şekliyle iletilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, nefroloji ve diyaliz hemşirelerine de bölgesel bazda düzenli eğitim olanağı verilmiş olmaktadır. Bu konuda İstanbul, Antalya ve İzmir Şubeleri başı çekmektedir. Örneğin İstanbul şubesi, yıllardır ayda bir bilimsel toplantı ve bir eğitim toplantısı düzenlemekte ve eğitim toplantılarını sonradan Pazar Toplantıları adıyla kitaplaştırıp yayınlamaktadır.

✚ **2005 yılındaki ERA-EDTA 42. Kongresinin yapıldığında nasıl bir başarı elde edildi?**

✚ 42nci ERA-EDTA Kongresi **4-7 Haziran 2005** tarihlerinde **Türk Nefroloji Derneğinin ev sahipliğinde** benim Başkanlığında ve Cengiz Utaş'ın Genel Sekreterliğinde İstanbul Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nde yapılmıştır. **588'i** ülkemizden olmak üzere **6135** delege ve toplam 7000'i aşkın katılımcı ile **delege ve katılımcı rekoru** kırarak ve gerek bilimsel düzeyi, gerekse organizasyonu ile hemen tüm yabancı konukların büyük beğenisini kazanarak büyük bir başarıyla gerçekleşmiştir. Bilimsel Komite Başkanı Prof. Dr. Jürgen Floege'nin teşekkür mektubundaki deyimiyile "Bilimsel ve sosyal açıdan **unutulmayacak** bir olay olarak gerçekleşen bu kongre, ERA-EDTA kongrelerine yepyeni bir standart getirmiştir." Bu Kongre şimdiye kadar **en çok bildirinin gönderildiği** ERA-EDTA Kongresi olarak da rekor kırmıştır. Gönderilen 1959 bilimsel bildirinin 259'u (%13'ü) Türkiye'den gelmiş olup, ev sahibi Türkiye, böylece kongreye katılan 100 Avrupa ve Dünya ülkesi arasında en çok bilimsel bildiri gönderen ülke olarak birinci sırayı almıştır. Sunum için kabul edilen 1103 bildirinin 117'si Türkiye'den olup burada da Türkiye çok az farkla ikinciliği almıştır. Bu da Türk Tıbbı ve Türk Nefrolojisi'nin yalnızca üretkenlik ve nicelik açısından değil ve fakat nitelik ve düzeylilik açısından da geldiği konumun açık bir göstergesidir. Nitekim, bu Kongrenin ERA-EDTA camiasında dillere destan başarısı, ERA-EDTA 2013 Kongresinin de adeta zorla İstanbul'a verilmesine saik olmuştur. 2009'da San Diego'da yapılan ISN Konseyinde de 2015 veya sonrası bir WCN'nin Türkiye'de İstanbul'da yapılması gündeme getirilmiş ve ISN sonraki Başkanı dostumuz John Feehally de dahil, üyelerden büyük destek görmüştür.

✚ **ISPD 12. Kongresinin önemi ve başarıları nelerdi? (20-24 Haziran 2008 İstanbul)**

✚ Cengiz Utaş Başkanlığında yapılan bu Kongreye Bildiri sayısı: **509** Delege Sayısı: 143'ü ülkemizden olmak üzere 73 ülkeden **2196** kişi katılmıştır. **18'i** Türk **143** Konuşmacı görev almıştır. **Türkiye** 73 ülke içinde **en çok bildiri gönderen ve bildirisi kabul edilen (95 bildiri) ülke** olmuştur. Kabul edilen bildirilerin %18'i Türkiye'dendir. ISPD'nin gelmiş geçmiş en iyi kongresi niteliğini tartışmasız kazanan bu kongre, Türk PD camiasının ISPD tarafından gerçek boyutuyla tanınmasını; ülkemizde yürütülen SAPD ve APD nin kalitesinin gözler önüne serilmesi ve anlaşılmasını; ve Türk nefrologlarının ve Türk nefrolojisinin PD alanındaki bilimsel düzeyleri ve bilimsel katkılarının ISPD tarafından da kabul ve tescilini sağlamıştır. Bu Kongre sonrasında ülkemiz dünya PD camiasında önde gelen bir partner olarak gerçek ve saygın yerini almıştır.

✚ **Başkanlık yaptığınız dönemi artı ve eksileriyle değerlendirir misiniz?**

✚ Eksilerin değerlendirilmesini benden sonra gelecek genç arkadaşlarıma bırakıyorum. Sadece Kurumsallaşmadaki bir eksiğimize değineceğim. Adeta, ISN ile hem zaman olarak bir corporate management şirketiyle derneğin sekreteryal ve yönetsel işlerinde bize yardımcı olmak üzere bir yerli management şirketiyle sözleşme yaptık. Fakat bu şirket, sonradan dağıldı ve bizim işleri yürütemedi. Böylece kurumsallaşmadaki büyük bir eksiğimiz giderilememiş oldu. **Artılara gelince:** Türk Nefroloji Derneği, bugün artık şubeleri ve çalışma grupları örgütlenmesiyle, en yüksek standartları yakalamış yaygın, düzenli ve sürekli yurt içi bilimsel ve eğitimsel etkinlikleriyle; dergi, kitap ve CD yayınlarıyla; Türkiye’de ikinci bir örneği olmayan ulusal kayıt sistemiyle; renal afet yardım gücü ile; Dünyada örnek gösterilen Dünya Böbrek Günü çalışmalarıyla; yürüttüğü dünyanın en geniş kapsamlı KBH prevalans çalışmasıyla; içerik açısından dopdolu web sitesiyle; bir Tıp Fakültesi sınıfını ancak dolduracak üye sayısına rağmen Tıp alanında Türkiye’nin örnek ve marka Derneği konumuna gelmiştir. Daha da önemlisi, etkinlikleri ve gerçekleştirdikleriyle dünyada da örnek gösterilen az sayıda Ulusal Nefroloji Derneği arasına girmiştir. Simultan çeviriyle iki dilde yapılan Kongrelerimizin duyuruları ve web sitesiyle, çanta içerikleriyle ve uluslararası kalitedeki teknik ve organizasyonel alt yapısıyla, uluslararası düzeyi yakalamış bilimsel içeriğiyle ve son 8 yılda 17 ülkeden 104 kişiyi bulan dünya çapındaki konuk konuşmacılarıyla dünyadaki belki de en kaliteli birkaç Ulusal Nefroloji Kongresinden biri haline gelmiş olduğu bu kongrelere katılan tüm konuk bilim adamlarının ortak kanısıdır. Avrupa’daki en büyük diyaliz popülasyonlarından birinin verilerini 18 yıldır yansıtan Merkez Bazlı Ulusal Kayıt Sistemi kitapçıklarımız ve ERA-EDTA web sitesi ve USRDS’de yer alan Merkez Bazlı Registry raporlarımız Avrupa’da ve dünyada bu konuyla ilgilenen herkes için vazgeçilmez kaynaklar haline gelmiştir. Türk Nefroloji Derneği renal afet yardım gücünün örgütlenmesi ve koordinasyonu ISN Konseyi’nde tüm dünyaya örnek gösterilmiştir. Son 8 yılda Türk Nefroloji Derneği’nin ev sahipliğinde gerçekleşen iki büyük uluslararası kongrenin, 2005 42. ERA-EDTA Kongresi ve 2008 12. ISPD Kongresinin bu derneklerin organizasyon, teknik alt yapı ve sosyal etkinlik açılarından bugüne kadar ki en başarılı kongreleri olduğunu bizzat bu dernek yöneticileri ifade etmektedirler. Nitekim, ERA-EDTA 2013 Kongresi adeta zorla yeniden ülkemize verilmiştir. Bütün bunlar, Türk Nefroloji Derneği’nin Ulusal bir Nefroloji Derneği olarak aynı zamanda bir Dünya markası haline geldiğinin kanıtı değil midir?

✚ ***Başkanlığı devrederken neler hissettiniz?***

✚ İnsani bir burukluk karışmış da olsa, yine de **övnüç, kıvanç ve mutluluk duygularım** ön planda idi.
